

Asia: VN/2801/2026

## **Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi jätelain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta**

### **Laki jätelain muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut**

#### **15 §. Jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvollisuus**

KKV pitää esityksen tavoitetta jätteiden lajittelun ja kierrätyksen tehostamisesta kannatettavana. Yleinen lajitteluelvoite, joka kytkeytyy järjestettyyn erilliskeräykseen, selkeyttää sääntelyä ja vahvistaa syntypaikkalajittelun merkitystä.

Virasto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että velvoite toimittaa erilliskerätty jäte käsittelyyn, jossa mahdollisimman suuri osa siitä valmistellaan mahdollisimman korkealaatuiseen uudelleenkäyttöön tai kierrätykseen, jää sisällöltään avoimeksi. Säännöksen soveltamista ohjaavia konkreettisia kriteereitä ei esitetä, eikä ole selvää, miten eri käsittelyvaihtoehtoja tulisi vertailla tai mikä merkitys kustannuksilla on arvioinnissa.

Avoin muotoilu voi heikentää sääntelyn ennakoitavuutta ja lisätä tulkinnanvaraisuutta. KKV pitää tärkeänä, että säännöksen soveltamista täsmennetään esimerkiksi ohjeistuksella tai alemman asteisella sääntelyllä.

#### **15 c §. Kielto kerätä kierrätyskelpoista tai uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvaa jätettä energijätteenä**

KKV pitää tavoitetta ohjata kierrätyskelpoista jätettä pois energiahyödyntämisestä ja edistää materiaali kierrätystä perusteltuna. Vaikka yleisesti ottaen KKV pitää taloudellisia ohjauskeinoja toivottavimpina, kuten tässä kohtaa mahdollinen jätteenpolttovero, on heikon kierrätysasteen tilanteessa perusteltua asettaa kierrätyskelpoisen jätteen keräämiselle energijätteenä kielto laissa.

KKV toteaa, että ehdotus muuttaa energijätteen roolia olennaisesti: energijäte ei jatkossa toimi erillisenä keräysjakeena, vaan käytännössä viittaa kierrätyksen jälkeen jäljelle jäävään, ei-kierrätyskelpoiseen jätteeseen. Tämä korostaa kierrätyskelpoisuuden määrittelyn merkitystä.

## **21 a §. Kiinteistön haltijan tiedonjakovelvollisuus**

Tiedonjakovelvollisuus kohdistuu kiinteistön haltijaan, joka toimii osana laajempaa toimijajoukkoa. Säännöksessä käytetty ilmaisu "osaltaan huolehdittava" viittaa jaettuun vastuuseen, mutta jättää avoimeksi veloitteen konkreettisen sisällön ja tason. KKV pitää tärkeänä, että

soveltamista tuetaan selkeällä ohjeistuksella, jotta käytännöt ovat yhdenmukaisia ja ennakoitavia. KKV kannattaa UTU-työryhmän esitysten edelleen kehittämistä ja sen varmistamista, että menettelyt ovat oikeasuhtaisia ja ennakoitavia.

## **21 b §. Jätehuoltopalveluiden laatuvaatimukset ja palveluita tarjoavan neuvontavelvollisuus**

Säännös korostaa palveluntarjoajan vastuuta tarjottavien palveluiden lainmukaisuudesta. Tältä osin velvoite on luonteeltaan yleinen, sillä palveluiden tulee lähtökohtaisesti olla voimassa olevan sääntelyn mukaisia.

KKV pitää tärkeänä, että veloitteen sisältö ja soveltaminen ovat riittävän selkeitä, jotta säännös tukee käytännön toimeenpanoa eikä johda tulkinnanvaraisuuksiin.

## **22 §. Valtion viranomaiset**

Ehdotuksessa Luonnonvarakeskukselle osoitetaan uusi ohjaus- ja edistämistehtävä. KKV pitää perusteltuna, että elintarvikejätteen vähentämisen edistämiseksi osoitetaan selkeä vastuutaho.

KKV pitää tärkeänä, että eri viranomaisten roolit ja vastuut ovat selkeästi määriteltyjä.

## **57 §. Tuotteen jakelijan tiedottamisvelvollisuus**

KKV pitää tavoitetta lisätä kuluttajien tietoisuutta tuotteiden palautusmahdollisuuksista sekä edistää uudelleenkäyttöä ja korjaamista hyvänä. Säännös laajentaa jakelijan tiedottamisvelvollisuutta ja korostaa tiedottamisen aktiivisuutta. Aktiivisesti kuluttajille tarjottu tieto on ensiarvoisen tärkeää uudelleenkäytön ja tuotteiden korjaamisen lisäämisessä ja siten jätehierarkian toteutumisessa.

## **93 §. Jäteneuvonta ja -tiedotus**

KKV pitää perusteltuna, että jäteneuvonnan ja -tiedotuksen toteuttamista vahvistetaan edellyttämällä kunnilta siihen riittävää rahoitusta.

KKV kiinnittää huomiota siihen, että jätelain 43 §:n mukaisesti kunta voi siirtää jätehuollon tehtäviä kuntien omistamalle yhtiölle. Tältä osin on tärkeää täsmentää, miten neuvontaa ja tiedotusta koskeva velvoite sekä siihen liittyvä rahoitus toteutuvat tilanteissa, joissa tehtävä on siirretty kunnan yhtiölle. Rahoituksen riittävyttä koskeva muotoilu jättää avoimeksi sen arviointiperusteet.

## **100 §. Ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin**

Ei lausuttavaa.

## **121 §. Velvollisuus laatia siirtoasiakirja**

Ei lausuttavaa.

## **122 §. Tiedonsaantioikeus**

Tiedonsaantioikeuksien laajentaminen voi parantaa valvonnan vaikuttavuutta ja edistää sääntelyn noudattamista. Samalla on tärkeää huolehtia siitä, että tiedonsaantioikeudet ovat oikeasuhtaisia ja selkeästi rajattuja.

## **124 §. Tarkastukset ja valvontasuunnitelmat**

KKV pitää perusteltuna, että jätehuollon valvontaa tehostetaan ja että valvonta perustuu suunnitelmallisuuteen. KKV kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että ehdotus laajentaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä ilman, että siihen liittyvää resurssitarvetta tai rahoitusta käsitellään vastaavalla tavalla kuin 93 §:ssä jäteneuvonnan osalta. Virasto pitää tärkeänä, että valvontatehtävien ja niihin käytettävien resurssien välinen suhde arvioidaan, jotta velvoitteiden toteuttaminen on käytännössä mahdollista.

## **Voimaantulosäännös**

-

## **Laki harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut**

### **6 §. Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus**

KKV pitää hyvänä velvoitteidenhoitoselvityksen käyttöä tuottajavastuun valvonnassa. Erityisesti vapaamatkustamisen vähentäminen luo tasapuoliset kilpailuolosuhteet tuottajille. Tiedonvaihdon ja viranomaisyhteistyön kehittäminen on omiaan parantamaan valvonnan vaikuttavuutta edistämällä sääntelyn noudattamista.

## **Muuta huomioitavaa**

### **Mahdolliset muut huomiot hallituksen esitysluonnokseen**

Esityksessä valittu yleislinja näyttää olevan tiukka sääntely ja velvoitteiden asettaminen taloudellisten ohjauskeinojen sijaan. KKV pitää valintaa perusteltuna vaikean kierrätysastetilanteen takia. Useassa kohtaa velvoitteiden arviointikriteeristö jää tulkinnanvaraiseksi. Tältä osin KKV pitää tärkeänä, että myöhemmin asetuksia laadittaessa siihen kiinnitettäisiin huomiota.

Pöyry Lasse  
Kilpailu- ja kuluttajavirasto